

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS						
Predmet:	Računalniške arhitekture					
Course title:	Computer Architecture					
Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field			Letnik Academic year	Semester Semester	
Enovit magistrski študijski program druge stopnje Predmetni učitelj	/			3.	5	
Five-year master's degree program Subject Teacher	/					
Vrsta predmeta / Course type				Obvezni / Obligatory		
Univerzitetna koda predmeta / University course code:						
Predavanja Lectures	Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		3	42		105	6
Nosilec predmeta / Lecturer: Janez Brest						
Jeziki / Languages:	Predavanja / slovenščina / Slovenian Lectures:					
	Vaje / Tutorial: slovenščina / Slovenian					
Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:				Prerequisites:		
Ni pogojev.				None.		
Vsebina:				Content (Syllabus outline):		
<ul style="list-style-type: none"> Uvod: zgodovinski pregled računalniških arhitektur, strojne komponente, zmogljivost, predstavitev podatkov. Instrukcijska množica: karakteristike, načini naslavljajnj, instrukcijski formati, semantični prepad, zbirni jezik. Arhitektura 80x86: zgodovinski pregled, zgradba, načini delovanja, instrukcijska množica CISC. Komponente računalnika: centralno procesna enota, instrukcijski cikel, 				<ul style="list-style-type: none"> Introduction: historic overview of computer architectures, hardware components, performance, data representation. Instruction set: characteristics, addressing modes, instruction formats, semantic gap, assembly language. Architecture 80x86: historic overview, structure, modes of operation, CISC instruction set. Computer components: central processing unit, instruction cycle, memory, devices, 		

<p>pomnilnik, naprave, prekinitve.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomnilnik: hierarhija, zgodovinski pregled, zunanji pomnilnik, analitični modeli zmogljivosti. • Predpomnilnik: vloga, struktura, funkcije preslikave, politika pisanja. • Operacijski sistem: arhitekturni vidik, večopravilnost, upravljanje s pomnilnikom, razvrščanje procesov. • Navidezni pomnilnik: razdeljevanje in ostranjevanje, izmenjevanje, tabela strani, TLB, segmentacija. • Centralno procesna enota: struktura, registri, notranja vodila, mikroprogram, izvršitev instrukcije. • Cevenje: pohitritve, podroben instrukcijski cikel, stopnje cevenja, hazardi, predvidevanje vejitev. • Paralelne arhitekture: superskalarnost, procesorji SMP, NUMA, grozdne arhitekture. 	<p>interrupts.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Memory: hierarchy, historic overview, external memory, analytical performance models. • Cache: role, structure, mapping functions, writing policy. • Operating system: architectural view, multitasking, memory management, scheduling. • Virtual memory: partitioning, paging, swapping, page table, TLB, segmentation. • Central processing unit: structure, registers, datapath, microprogram, instruction execution. • Pipelining: speedup, detailed instruction cycle, pipelining levels, hazards, branch prediction. • Parallel architectures: superscalar, SMP, NUMA, cluster architectures.
---	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

- W. Stallings: *Computer Organizations and Architecture, Designing for Performance*, Tenth Ed., Prentice Hall, 2015.
- D. A. Paterson, J. L. Hennessy: *Computer Architecture: A Quantitative Approach*, Morgan Kaufmann Publishers. Inc., 2011.
- D. A. Patterson, J. L. Hennessy: *Computer Organization and Design: The Hardware/Software Interface*, Fourth Ed., Morgan Kaufmann, 2011.
- D. Kodek: *Arhitektura računalniških sistemov*. 2. popravljena in razširjena izdaja, Bi_tim, Ljubljana, 2008.
- S. G. Shiva: *Advanced Computer Architectures*, Taylor & Francis Group, Boca Raton, 2006.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je vpeljati študente, da bodo sposobni razumeti organizacijo in arhitekturo računalnika od von Neumannovega modela do novejših arhitektur.

Objectives and competences:

The objective of this course is to acquaint students that they will be able to understand organization and architecture of a computer dating from von Neumann model to modern architectures.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- razumeti in podrobno razložiti delovanje

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will be able to:

- understand and explain in detail the

<p>posameznih računalniških komponent, njihovo vlogo in parametre zmogljivosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> • z uporabo zbirnega jezika programirati posamezne komponente računalnika, • razumevanje inštrukcijskega cikla in delovanja računalnika. 	<p>operation of specific computer components, their role and performance parameters,</p> <ul style="list-style-type: none"> • program specific computer components with assembly language, • understand the instruction cycle and how a computer works.
<p>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spretnosti komuniciranja: ustni zagovor laboratorijskih vaj, pisno izražanje pri pisnem izpitu. • Uporaba informacijske tehnologije: uporaba zbirnega jezika za programiranje in orodij za simulacijo procesorja. • Reševanje nalog: načrtovanje arhitektur, programiranje strojnih komponent, izračun parametrov zmogljivosti. 	<p>Transferable/Key skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills:</i> oral lab work defence, manner of expression at written examination. • <i>Use of information technology:</i> use of assembly for programming and tools for processor simulation. • <i>Problem solving:</i> designing architecture, programming of hardware components, performance evaluation.
<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja: pri predavanjih študentje spoznajo teoretične vsebine predmeta. Predavanja se izvajajo kot klasična predavanja v frontalni obliki z diskusijo ob primerih uporabe konceptov programiranja. • Seminarske vaje: pri seminarских vajah se študentje seznanijo s potekom računalniških vaj. • Računalniške vaje: pri računalniških vajah študentje uporabljajo usvojeno znanje programiranja na konkretnih problemih. • • 	<p>Learning and teaching methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures: in lectures, students get to know the theoretical contents of the course. Lectures are conducted as classical lectures in frontal form, interleaved with discussions on practical examples. • Tutorials: in tutorial exercises, students are informed about lab work. • Lab work: in laboratory exercises, students work on individual programming tasks. • •

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) / **Assessment:**
Weight (in %)

<ul style="list-style-type: none"> • laboratorijske vaje, • 1. kolokvij, • 2. kolokvij. 	50% 25 % 25 %	<ul style="list-style-type: none"> • lab work, • 1st midterm examination, • 2nd midterm examination.
--	---------------------	---

Opomba: Kolokvija se lahko nadomestita s pisnim izpitom v deležu 50 %.

Note The midterm examinations may be replaced by a written exam in the weight of 50%.

Reference nosilca / Lecturer's references:

-
-
-
-
- FISTER, Iztok, BREST, Janez, IGLESIAS, Andres, GÁLVEZ, Akemi, DEB, Suash, FISTER, Iztok. On selection of a benchmark by determining the algorithms' qualities. IEEE access, ISSN 2169-3536, 9 Feb. 2021, vol. 9, str. 51166 – 51178. <https://ieeexplore.ieee.org/document/9350587/keywords#keywords>, doi: 10.1109/ACCESS.2021.3058285. [COBISS.SI-ID 59061763]
- BREST, Janez, BOŠKOVIĆ, Borko. Low autocorrelation binary sequences: best-known peak sidelobe level values. IEEE access, ISSN 2169-3536, 4 May 2021, vol. 9, str. 67713 - 67723, doi: 10.1109/ACCESS.2021.3077541. [COBISS.SI-ID 63018499]
- BOŠKOVIĆ, Borko, BREST, Janez. Two-phase protein folding optimization on a three-dimensional AB off-lattice model. Swarm and evolutionary computation, ISSN 2210-6502, Sep. 2020, vol. 57, str. 1-16, doi: 10.1016/j.swevo.2020.100708. [COBISS.SI-ID 19046659]
- SEPESY MAUČEC, Mirjam, BREST, Janez. Slavic languages in phrase-based statistical machine translation: a survey. Artificial intelligence review, ISSN 0269-2821. [Print ed.], Jan. 2019, vol. 51, iss. 1, str. 77-117, ilustr., doi: 10.1007/s10462-017-9558-2. [COBISS.SI-ID 20561174]